

CSYSTEMS™

PROGRAMSKI PAKET ZA KNJIGOVODSTVO

COBA Systems

**PROGRAMSKI PAKET ZA
KNJIGOVODSTVO**

**KNJIGOVODSTVO
AUTO SERVISA
(SMERNICE)**

07.10.2016

AUTOSERVIS I NAČIN RADA U KNJIGOVODSTVU

Autoservis može da posluje na dva načina:

Način A. Autoservis vrši usluge servisa i opravke sa zamenom delova i utroškom materijala tako što ugrađuje delove i materijal iz svog magacina materijala

- Servis izdaje se fakturu sa jednom stavkom za izvršenu servisnu uslugu

- **Faktura sadrži cenu usluge i opis usluge u koji ulazi i opis utrošenog materijala i delova.** Faktura ne sme da sadrži specifikaciju materijala i delova sa cenama materijala i delova, jer bi to onda bila maloprodaja materijala, odnosno trgovina, za koju se mora voditi knjigovodstvo maloprodaje KEP knjiga i slično. Specifikacija materijala i delova može se prikazati kupcu (klijentu) samo kroz Radni nalog za izvršeni posao, koji se daje kupcu kao dokument o obavljenom poslu, o izvršiocu posla i o ostalim elementima posla.

- Uz fakturu se, preko fiskalne kase, izdaje fiskalni isečak na šifru, naziv i cenu te usluge

Način B. Autoservis vrši usluge servisa i opravke sa zamenom delova i utroškom materijala tako što ugrađuje delove i materijal dobijene od klijenta, a koje je klijent kupio u maloprodaji delova i materijala koja se nalazi u okviru servisa

- Servis izdaje fakturu sa posebnom stavkom za izvršenu servisnu uslugu i sa posebnom stavkom za ugrađeni materijal i deo.

- **Faktura sadrži stavku usluge sa opisom usluge i cenu usluge po satu u Din/sat i broj sati za izvršenu uslugu, a zatim sadrži stavku dela (materijala) sa nazivom dela koji je ugrađen, količinu i cenu tog dela.**

- Uz fakturu se, preko fiskalne kase, izdaje fiskalni isečak sa stavkom za šifru, naziv i cenu usluge i sa stavkom za šifru, naziv i cenu dela (materijala)

Ovde stavka usluge i stavka dela (materijala) mogu biti na jednoj fakturi za kupca i na jednom fiskalnom isečku (ove stavke se različito kontiraju i knjiže), a može biti usluga na posebnoj fakturi za uslugu sa svojim fiskalnim isečkom, a deo (materijal) na posebnoj fakturi za robu sa svojim fiskalnim isečkom (ove fakture se različito kontiraju i knjiže).

Pošto jedna faktura uzima i skida zalihe samo iz jednog objekta, u prvom slučaju i usluge i materijal i delovi vode se u jednom maloprodajnom objektu: **prodavnica-maloprodaja-robe-i-usluga**. U drugom slučaju usluge se vode u objektu: **servis-maloprodaja-usluga**, a materijal i delovi u objektu: **prodavnica-maloprodaja-robe**.

PRIMER

1. Nabavka

AutoServis ima magacin materijala i delova (magacin-materijala) 01

AutoServis ima prodavnicu materijala i delova (prodavnica-maloprodaje-robe) 02

AutoServis ima radionicu za vršenje opravki (servis-maloprodaje-usluga) 03

AutoServis nabavi po fakturi br.100 pločice za Mercedes

1o kom x nabavna cena 120 EUR/kom

2. Prijem u magacin delova i materijala 01

Po fakturi br.100

uradi se Prijemnica materijala br.223 za **magacin-materijala 01**

5 kom x nabavna cena 120 EUR/kom. = 600 EUR

Pošto na zalihama magacina materijala i delova nije bilo pločica

prosečna nabavna cena je $600 : 5 = 120$ EUR/kom

sada na zalihama magacina materijala i delova ima ukupno

5 kom x prosečna nabavna cena 120 EUR/kom = 600 EUR

U magacinu 01 je Prosečna nabavna cena: 50001 Pločice = 120,00 EUR/kom

3. Prijem u prodavnicu autodelova i materijala 02

Po fakturi br.100

uradi se Prijemnica i kalkulacija maloprodajne cene br.305 za **prodavnicu-maloprodaje-robe 02** (maloprodaja autodelova i materijala i usluga):

5 kom x nabavna cena 120 EUR/kom = 600 EUR

pa na to obračuna i doda maržu od 10%

$600 \text{ EUR} \times 0,10 = 60 \text{ EUR}$ (12 EUR/kom) = ukupno 660 EUR

pa na to obračuna i doda PDV po stopi od 20%

$660 \text{ EUR} \times 0,20 = 132 \text{ EUR}$ (26,4 EUR/kom) = ukupno 792 EUR

i iz tako dobijene maloprodajne vrednosti dobije maloprodajnu cenu:

$792 \text{ EUR} : 5 \text{ kom} = 158,4 \text{ EUR/kom}$

U prodavnici 02 je maloprodajna cena: 50001 Pločice 158,40 EUR/kom

4. Cenovnik usluga za servis 03 i prodavnicu 02

koji je servis zvanično objavio i istakao, sadrži pored ostalih usluga i usluge:

10001 Automehaničarska Usluga, jedinica mere Sat, cena 24,00 EUR

20001 Zamena Mercedes Pločica, jedinica mere Usluga, cena 182,40 EUR

Cene u Cenovniku su sa PDV-om

Ovde je **cena za Uslugu** za šifru usluge 20001 iskalkulisana na sledeći način:

a) prosečna nabavna cena iz magacina materijala za 1 kom	= 120,00
b) zarada (marža) na materijalu za 1 kom	= 12,00
c) automehaničarska usluga za 1 sat rada (bez PDV)	= 20,00
d) UKUPNO	= 152,00
e) PDV na usluge 20%	= 30,40
f) Svega:	= 182,40

Način A. prodaja

Servis iz servisa-maloprodaje-usluga 03 izdaje kupcu klijentu fakturu br.502 za obavljeni posao, za zamenu pločica za Mercedes, sa jednom stavkom:

1. 20001 Zamena Mercedes Pločica, usluga, cena 182,40 EUR (cena sa PDV)	
obračunati PDV na usluge po stopi od 20%	30,40 EUR
<u>Svega za kupca iznos Usluge:</u>	<u>182,40 EUR (cena sa PDV)</u>

Ova faktura izdaje se iz objekta za maloprodaju usluga (servis) 03 i njenim automatskim knjiženjem u finasijsko knjigovodstvo kontiraće se i knjižiće se samo **prihod ostvaren prodajom usluga za objekat 03**. Knjiženje u robno knjigovodstvo ne postoji i neće se knjižiti nikakva promena na zalihama odnosno smanjenje zaliha Pločica u magacinu materijala i delova.

Ostaje da se naknadno reši razduženje magacina materijala i delova 01 za utrošak Pločica. Ovo se može rešiti sledeći način:

Iz magacina materijala i delova 01 mora se napraviti **Izdatnica materijala**, u ovom slučaju za 1 kom Pločice, za prenos materijala u proizvodni pogon. Proizvodni pogon otvara se kao novi objekat na primer: **radionica 04**. Izdatnica materijala iz objekta **01** u objekat **04** automatski se kontira i knjiži u finansijsko i u robno knjigovodstvo čime se razdužuje **magacin materijala 01** po prosečnoj nabavnoj ceni i količini a zadužuju se troškovi (utrošak) proizvodnje **radionice 04** takođe po prosečnoj nabavnoj ceni i vrednosti. Na ovaj način se korektno knjigovodstveno zatvara krug knjiženja ulaza i izlaza materijala i delova.

Način B. prodaja

Servis iz prodavnice-maloprodaje-robe 02 izdaje kupcu klijentu fakturu br.502 za obavljeni posao, za zamenu pločica za Mercedes, sa dve stavke:

1. 10001 Automehaničarska Usluga, 1 Sat	24,00 EUR (cena sa PDV)
obračunati PDV na usluge po stopi od 20%	4,00 EUR
2. 50001 Pločice	1 kom 158,40 EUR (cena sa PDV)
obračunati PDV na robu po stopi od 20%	26,40 EUR
Zbirno PDV:	30,40 EUR
<u>Svega za kupca iznos Usluge i Robe:</u>	<u>182,40 EUR (cena sa PDV)</u>

Ova faktura izdaje se iz objekta za maloprodaju robe 02 i njenim automatskim knjiženjem u **finasijsko** knjigovodstvo kontiraće se i knjižiće se **prihod ostvaren prodajom usluga za objekat 02**. a zatim će se kontirati i knjižiti u **finansijsko i robno**

knjigovodstvo **razduženje prodavnice 02 prodatom količinom Pločica**, a samo u **finasijsko** knjigovodstvo i **prihod od prodaje Pločica za objekat 02**.

Posle ovih knjiženja sve je knjigovodstveno korektno završeno i nije potrebno vršiti nikakva dopunska knjiženja na usluge ili materijal.

Odavde se vidi, da se iz objekta za maloprodaju robe mogu prodavati i usluge po maloprodajnim cenama. Naravno, faktura koja se izdaje iz objekta maloprodaje robe razlikuje šta su usluge a šta roba, pa stavke usluga kontira i knjiži na usluge, a stavke robe kontira i knjiži na robu.

Odavde se takođe vidi, da ispravnim kalkulisanjem cena materijala, odnosno utvrđivanjem zarade (marže) na materijalu, u fiksnom iznosu od **12 EUR/kom**, nema razlike u prodajnoj ceni između :

prodaje u slučaju A

(prodaja materijala iz magacina materijala i prodaja usluga iz servisa)

i prodaje u slučaju B

(prodaja materijala iz prodavnice robe i prodaja usluga iz prodavnice robe),

osim što se u slučaju A komplikuje razduženje materijala u magacinu materijala izradom dodatnog dokumenta Internog računa ili Izdatnice materijala.

Način B ima sledeće prednosti u odnosu na Način A:

- uvek se znaju ispravne cene delova i materijala jer cene zaliha nisu prosečne cene
- vrši se nivelacija cena zaliha i uvek su svi delovi po zadnjim maloprodajnim cenama
- vrši se nivelacija cena zaliha i zbog kursnih razlika, tamo gde su delovi uvozni
- delovi se prodaju iz maloprodaje i imaju tretman trgovačke robe a ne materijala
- ne vodi se magacin materijala i proizvodni pogon (radionica)
- ne radi se izdatnica materijala iz magacina materijala u proizvodni pogon
- ne mora da se radi ni radni nalog jer se specifikacija delova i cena delova, kao i specifikacija usluga i cena usluga, daju kupcu kroz fakturu za rad (uslugu) i delove (materijal)
- može da postoji samo jedna šifra usluge: **Automehaničarska usluga** ili **Autoelektričarska usluga** ili sl. sa fiksnom cenom po radnom satu, koja je primenljiva na sve izvršene usluge koje se obračunavaju u radnim satima.

Knjigovodstveni programski paket CSYSTEMS sa programom za knjigovodstvo Autoservisa, podržava oba opisana načina rada: i način A i način B.